

I/ ĐIỀU KIỆN HOÀN CẢNH TẠO RA SÁNG KIẾN

Cấp Tiểu học là cấp học đầu tiên của hệ thống giáo dục quốc dân. Giáo dục Tiểu học nhằm giúp cho học sinh hình thành những cơ sở ban đầu cho sự phát triển đúng đắn và lâu dài về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản để học sinh tiếp tục học trung học cơ sở. Đó là một mắt xích quan trọng là nhân tố ảnh hưởng lớn đến chất lượng giáo dục Việt Nam. Để không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục, thực hiện mục tiêu giáo dục trong thời đại hiện nay thì cơ sở vật chất nhà trường là yếu tố tác động trực tiếp, nó là một thành tố của quá trình dạy học, nó góp phần tạo nên một chỉnh thể. Chính vì vậy mà Nhà nước coi giáo dục Tiểu học là cấp học nền tảng, là quốc sách hàng đầu, luôn nhận thức sâu sắc giáo dục Tiểu học là nhân tố cơ bản góp phần tích cực làm phát triển bền vững nền giáo dục quốc dân.

Thông tư 13/2020/TT-BGDĐT ngày 26/05/2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và đào tạo quy định tiêu chuẩn CSVC các trường Mầm non, Tiểu học, THCS... công nhận trường Tiểu học đạt chuẩn Quốc gia mức độ 2. Vận dụng tốt đường lối của Đảng vào thực tế, Đảng uỷ chính quyền xã Giao Lạc - Giao Thủy - Nam Định đã ưu tiên cho giáo dục và coi đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho phát triển, đầu tư cho tương lai.

Chính vì vậy người Hiệu trưởng trường Tiểu học đã xác định rõ: Khi huy động cộng đồng toàn xã hội phát huy sức mạnh tổng hợp của mọi nhân tố, mọi lực lượng xã hội thì nhà trường phải giữ vai trò chủ động nòng cốt trong công tác này để thực hiện hoá chủ trương: “Nhà nước và nhân dân, Trung ương và địa phương cùng làm để phát triển sự nghiệp giáo dục”.

Xã hội hoá công tác giáo dục và huy động cộng đồng tham gia xây dựng cơ sở vật chất và phát triển nhà trường được coi là một biện pháp cơ bản nhằm đảm bảo phát huy mối quan hệ giữa giáo dục và cộng đồng xã hội.

Để làm tốt công tác quản lý nhà trường nói chung và công tác huy động cộng đồng nói riêng thì người Hiệu trưởng cần phải hiểu: Xã hội hoá giáo dục là chủ chương, biện pháp biến sự nghiệp giáo dục trong nhà trường thành

công việc chung của toàn xã hội, để thu hút mọi thành phần xã hội cùng tham gia vào hoạt động giáo dục tùy theo chức năng điều kiện của mình .

Muốn thực hiện công tác xã hội hoá giáo dục phải xác định rõ vị trí vai trò của giáo dục, đồng thời phải có những biện pháp huy động và khuyến khích cộng đồng cùng với sự tham gia của xã hội trên tinh thần Đảng lãnh đạo, chính quyền quản lý, nhân nhân làm chủ để thể chế hoá các nội dung, chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước về xã hội hoá sự nghiệp giáo dục.

Vậy huy động cộng đồng chính là huy động các lực lượng, các tổ chức, các cơ quan quản lý xã hội, các đoàn thể xã hội như Hội phụ nữ, Đoàn thanh niên, Hội cựu chiến binh, Hội khuyến học, Hội cựu giáo chức, Mặt trận Tổ quốc, các cá nhân, các nhà hảo tâm, các nhà doanh nghiệp,...Đó là những tổ chức có trách nhiệm, nhiệt tình với công tác giáo dục thế hệ trẻ .

Một tổ chức đặc biệt quan trọng là Hội cha mẹ học sinh, đó là một tổ chức không thể thiếu được trong việc huy động cộng đồng xây dựng cơ sở vật chất thể hiện sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội, nhằm mục đích :

- Xây dựng các điều kiện thiết yếu phục vụ cho quá trình giảng dạy học sinh như: cơ sở vật chất trường lớp, trang thiết bị dạy học, đội ngũ giáo viên,... tạo môi trường giáo dục học sinh thống nhất giữa nhà trường - gia đình - xã hội góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, thực hiện mục tiêu của xã hội hoá giáo dục .

- Huy động cộng đồng phải hướng vào huy động nguồn lực con người, nguồn tài lực, nguồn lực phi vật chất. Tự tham gia trực tiếp của các lực lượng xã hội vào quá trình xây dựng và phát triển giáo dục .

Huy động cộng đồng là nói đến sự động viên, lôi kéo mọi người, mọi tầng lớp nhân dân, không phân biệt tín ngưỡng, địa lý,... miễn là họ cảm thấy giáo dục có liên quan đến họ hoặc trực tiếp, gián tiếp được hưởng thụ thành quả của giáo dục nên họ có trách nhiệm xây dựng và phát triển nhà trường.

Muốn huy động cộng đồng tham gia xây dựng cơ sở vật chất nhà trường, khi triển khai công việc huy động trước tiên phải nhận thức rõ vai trò lãnh đạo xây dựng kế hoạch hoá những việc cần để tham mưu, gợi ý lãnh đạo địa phương

1.1. Đặc điểm tình hình địa phương

Thuận lợi: Trường Tiểu học Giao Lạc thuộc xã Giao Lạc, huyện Giao Thủy, Tỉnh Nam Định. Giao Lạc có truyền thống hiếu học, là xã nằm ở phía Đông Nam của huyện Giao Thủy. Đảng bộ và chính quyền địa phương rất quan tâm đến sự nghiệp giáo dục. Cấp uỷ và chính quyền địa phương thấy rõ được vai trò của mình trong sự nghiệp giáo dục và phát triển sự nghiệp giáo dục, đồng thời tạo ra hành lang pháp lý để nhà trường từ đó thực hiện tốt các biện pháp của mình nhất là hoạt động xã hội hoá giáo dục.

Nhân dân trong xã nhìn chung quan tâm đến công tác giáo dục, mọi sự ủng hộ đóng góp tự nguyện của nhân dân địa phương để xây dựng nhà trường đều diễn ra và thực hiện một cách tốt đẹp .

Khó khăn: Là một xã rộng về diện tích, tiếp giáp với biển đông, dân số đông 12045 người. Việc đi học chưa thuận lợi cho các em. Nhiều em không có phương tiện để đi học, các em còn quá nhỏ. Là xã có đông đồng bào theo đạo thiên chúa chiếm tỉ lệ 65%. Đời sống của nhân dân chủ yếu là nghề nông, việc nhận thức về vấn đề học tập của con em còn bị hạn chế .

1.2. Đặc điểm tình hình nhà trường

Trường Tiểu học Giao Lạc là một trường có quy mô lớn của huyện. Số học sinh bình quân hàng năm là 872 em chia làm 28 lớp.

Tổng số giáo viên trong nhà trường là 37, đội ngũ giáo viên trong nhà trường có chuyên môn vững vàng, hăng say với nghề nghiệp, có phẩm chất đạo đức chính trị tốt, đoàn kết tương trợ lẫn nhau, luôn chấp hành tốt đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

Ban giám hiệu nhà trường nhiệt tình trong công tác, luôn năng động sáng tạo, từng bước tạo dựng cho nhà trường cơ sở vật chất ngày càng hoàn thiện hơn. Tập thể sư phạm nhà trường đoàn kết, tạo dựng cho nhà trường một không khí mới mang tính sư phạm cao, cùng nhau thực hiện tốt mục tiêu chung. Năm 2000 trường được công nhận trường đạt chuẩn quốc gia mức 1. Năm học 2014 – 2015 trường đạt chuẩn Quốc gia mức độ 2, trường đạt chuẩn “ Xanh – Sạch – Đẹp – An toàn. Năm học 2017-2018 trường được công nhận kiểm định chất

lượng giáo dục mức độ 3, thư viện đạt thư viện tiên tiến. Năm học 2021 – 2022 trường tiếp tục giữ vững trường đạt chuẩn Quốc gia mức độ 2, trường đạt chuẩn Xanh – Sạch – Đẹp – An toàn, thư viện đạt thư viện tiên tiến

Khó khăn: Một số phụ huynh đi làm ăn ở nơi xa để con em ở nhà cho ông bà, cô, dì, chú, bác chăm sóc nên quan tâm tới việc học tập của con em mình chưa được thường xuyên.

1.3. Thực trạng việc huy động cộng đồng tham gia xây dựng cơ sở vật chất của trường Tiểu học Giao Lạc.

1.3.1. Thực trạng cơ sở vật chất của nhà trường năm học 2018 – 2019 trở về trước

Về phía nhà trường: Trường Tiểu học Giao Lạc có 845 học sinh chia làm 26 lớp. Về cơ sở vật chất nhà trường còn thiếu phòng học, phòng chức năng, thiết bị đồ dùng hiện đại của các lớp còn thiếu như ti vi, máy tính kết nối mạng....Bàn ghế chất lượng kém, vẫn còn bàn ghế 4 chỗ ngồi, hệ thống sân khấu chật hẹp khó khăn cho nhà trường tổ chức các hoạt động ngoài giờ lên lớp. Vườn trường giáp bờ hồ chưa được quy hoạch tối đa để phục vụ cho học tập và vui chơi của học sinh.

Về phía chính quyền địa phương: Đảng uỷ chính quyền địa phương cũng đã quan tâm đến các cấp học nhưng do kinh tế địa phương còn gặp nhiều khó khăn, vì vậy việc đầu tư xây dựng cơ sở vật chất nhà trường còn chưa nhiều. Do đó nhà trường còn thiếu phòng học cũng như phòng chức năng đặc biệt là nhà đa năng . Chính vì vậy việc đổi mới phương pháp giảng dạy và nâng cao chất lượng còn nhiều hạn chế.

Về phía phụ huynh: Đối với nhân nhân và phụ huynh học sinh chưa có nhận thức đúng đắn về vị trí vai trò của giáo dục Tiểu học. Một số gia đình không quan tâm đến việc học hành của con cái, đặc biệt là việc học tập giao phó cho nhà trường, thiếu thống nhất giữa nhà trường và gia đình dẫn đến học sinh, lười học, chất lượng giáo dục chưa cao.

Sân chơi bãi tập chưa quy hoạch vì vậy việc tổ chức các tiết học ngoài trời, các hoạt động ngoài giờ lên lớp còn gặp nhiều khó khăn, hoặc tổ chức không hiệu quả.

hội đại biểu Đảng bộ xã Giao Lạc nhiệm kỳ XXII đã đề ra nghị quyết: Xây dựng trường Tiểu học Giao Lạc phấn đấu công nhận lại trường chuẩn quốc gia mức độ 2 vào năm học 2022 – 2023, đây là một trong những tiêu chí để xây dựng nông thôn mới.

Ngay từ đầu năm học 2020 - 2021, 2021 - 2022 nhà trường đề nghị UBND xã và các tổ chức cá nhân quan tâm bổ sung cơ sở vật chất như: mua tivi; Mở rộng và làm mới sân khấu, sân trường; Quét vôi ve các phòng học, phòng chức năng; Sửa hệ thống điện và lắp mới 5 phòng điện chống cận; Nâng cấp vườn trường giáp bờ hồ để phục vụ việc học tập và vui chơi cho học sinh. Bổ sung phòng học, phòng chức năng, nhà đa năng... cơ bản đủ theo tiêu chuẩn do Bộ Giáo dục - Đào tạo đã ban hành. Từ đó tạo sự chuyển biến về chất lượng giáo dục toàn diện cho nhà trường.

2. Mô tả giải pháp sau khi có sáng kiến

2.1. Biện pháp tham mưu cho Đảng uỷ, chính quyền địa phương về nhận thức và tham gia xây dựng cơ sở vật chất nhà trường của người Hiệu trưởng.

2.1.1. Nâng cao nhận thức cho Đảng uỷ, chính quyền địa phương về công tác xã hội hoá giáo dục.

Nghị quyết Trung ương 2 khoá VIII đã chỉ rõ: “Xã hội hoá giáo dục là chỉ ra và phát triển phong trào toàn dân học tập, toàn xã hội làm giáo dục dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý giáo dục của nhà nước. Thực hiện xã hội hoá giáo dục không có nghĩa là khoán trắng cho nhà trường và giảm nhẹ trách nhiệm của Đảng và nhà nước”. Lãnh đạo Đảng, chính quyền địa phương - Đây là lực lượng quan trọng quyết định việc đầu tư cơ sở vật chất cho nhà trường và cũng là lực lượng tạo cơ chế cho việc huy động cộng đồng ở địa phương, tạo điều kiện cho việc huy động cộng đồng của nhà trường triển khai thuận lợi.

Để làm tốt vấn đề này Hiệu trưởng trường Tiểu học Giao Lạc bằng mọi biện pháp làm cho cộng đồng đặc biệt là Đảng uỷ và chính quyền địa phương nhận thức đúng đắn đầy đủ về tiêu chuẩn cơ sở vật chất trường Tiểu học đạt chuẩn quốc gia mức độ 2 để từ đó thống nhất quan điểm chỉ đạo, huy động cộng đồng tham gia xây dựng và phát triển nhà trường. Từ thực tiễn nghiên cứu cho thấy Hiệu trưởng trường Tiểu học Giao Lạc đã áp dụng các biện pháp tuyên

truyền, vận động, tham mưu với đảng uỷ, chính quyền, vận động các tổ chức đoàn thể làm cho họ nhận thức được vai trò trách nhiệm của mình với sự nghiệp giáo dục để chăm lo xây dựng và phát triển nhà trường. Đây là một những tiêu chí để xây dựng nông thôn mới.

Hàng năm trong các ngày lễ lớn nhà trường tổ chức như: ngày khai giảng, ngày nhà giáo Việt Nam, ngày sơ kết, tổng kết, hội giảng, hội thi...nhà trường đều tổ chức long trọng và mời đầy đủ các ban ngành đoàn thể và nhân dân tham dự. Hiệu trưởng coi đây là dịp báo cáo thành tích, tuyên truyền mục tiêu giáo dục, nội dung phương pháp giáo dục theo yêu cầu đổi mới và là cơ hội để bày tỏ những khó khăn về cơ sở vật chất để họ thấy và quyết tâm xây dựng cơ sở vật chất cho nhà trường.

2.1.2. Tham mưu cho Đảng uỷ, chính quyền địa phương tham gia xây dựng cơ sở vật chất nhà trường.

Trong công tác xây dựng cơ sở vật chất trường Tiểu học thì vai trò lãnh đạo của Đảng uỷ và chính quyền địa phương là rất quan trọng. Hiệu trưởng trường Tiểu học Giao Lạc đã căn cứ vào tiêu chuẩn về xây dựng cơ sở vật chất của trường Tiểu học đạt chuẩn quốc gia mức độ 2, căn cứ vào thực tiễn nhà trường mà xây dựng kế hoạch tham mưu cho phù hợp sát với thực tế địa phương.

Trước hết nhà trường phải thực sự làm cho lãnh đạo đảng uỷ, chính quyền địa phương hiểu và nắm được thông tư 13/2020/TT-BGDĐT ngày 26/05/2020 của Bộ trưởng Bộ giáo dục và đào tạo quy định tiêu chuẩn cơ sở vật chất các trường Mầm non, Tiểu học, THCS công nhận trường Tiểu học đạt chuẩn quốc gia mức độ 2. Ban Giám hiệu đã lên kế hoạch tham mưu cho chính quyền địa phương:

- Trước tiên nhà trường phải xây dựng kế hoạch công nhận lại trường chuẩn quốc gia mức độ 2 (theo thông tư 13/2020/TT-BGDĐT quy định về tiêu chuẩn cơ sở vật chất trường Tiểu học).
- Sau đó thông qua trong Chi bộ, Công đoàn, Hội đồng sư phạm nhà trường để cùng tham khảo ý kiến đi đến thống nhất

Gia đình, cha mẹ học sinh, hội cha mẹ học sinh: Đây là lực lượng có nhu cầu, nguyện vọng, lợi ích trực tiếp cùng chia sẻ với nhà trường, là một đối tác quan trọng trong việc huy động cộng đồng của nhà trường và đây là lực lượng quan trọng nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện đối với học sinh. Người Hiệu trưởng phải làm cho họ hiểu được mục đích, mục tiêu giáo dục Tiểu học, muốn đổi mới phương pháp giáo dục ở Tiểu học thì phải ý thức được tầm quan trọng của việc xây dựng nhà trường theo hướng đạt chuẩn quốc gia mức độ 2 để họ sẽ có trách nhiệm ủng hộ tiền của, công sức xây dựng trường.

Hội cha mẹ học sinh là lực lượng nòng cốt trong công tác xây dựng nhà trường gắn bó mật thiết, là môi trường giáo dục thứ hai của học sinh. Do đó người Hiệu trưởng phải lên kế hoạch chương trình hành động, nhằm tạo ra mối quan hệ tốt đẹp giữa nhà trường và gia đình.

2.2.2. Những biện pháp huy động Hội cha mẹ học sinh tham gia xây dựng cơ sở vật chất nhà trường.

Vào đầu năm học, nhà trường tổ chức Đại hội phụ huynh, thông qua báo cáo kết quả năm học cũ và kế hoạch năm học mới. Hiệu trưởng phân tích rõ chủ trương của Phòng Giáo dục - Đào tạo huyện, Ủy ban nhân dân xã về việc xây dựng cơ sở vật chất trường chuẩn. Trên cơ sở đó nhà trường lấy ý kiến đóng góp dân chủ của từng phụ huynh, vận động khuyến khích để phụ huynh thấy được tầm quan trọng của công tác xây dựng trường chuẩn là việc đầu tư cho chính con em mình. Từ đó họ tự nguyện tham gia đóng góp công sức, tiền của để tăng cường cơ sở vật chất cho nhà trường.

Hiệu trưởng nhà trường cần phải thực hiện tốt vấn đề: "Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra" lôi kéo toàn bộ phụ huynh vào cuộc. Nhà trường phải công khai, phải minh bạch các khoản đóng góp bởi vì Hội phụ huynh là lực lượng nòng cốt trong công tác xây dựng nhà trường, là môi trường thứ hai giáo dục học sinh. Do đó người Hiệu trưởng phải biết lên kế hoạch, chương trình, phối hợp hành động nhằm tạo ra mối quan hệ tốt giữa nhà trường và gia đình.

Trong các buổi họp phụ huynh, Hiệu trưởng phải có sự chuẩn bị trước thật chu đáo. Trước khi họp phải cần mời các chi hội trưởng của các lớp cùng Ban

thường trực Hội họp với Ban giám hiệu để bàn bạc dân chủ các công việc cần phải làm, các quy định cụ thể để kèm cặp tại chỗ con em ở nhà trong cả năm học. Nếu có gì vướng mắc chưa thông nhất, Hiệu trưởng tham mưu với một số vị đại biểu đại diện của Hội có uy tín để họ khéo léo tuyên truyền, động viên và quán triệt tinh thần tạo sự thống nhất cao, nhờ các chi hội của từng lớp phổ biến tới từng phụ huynh học sinh theo vấn đề đã được thông nhất, bàn trước, tạo sự thống nhất cao trong toàn thể Hội phụ huynh học sinh nhà trường.

Nhờ năm được chủ trương, đường lối của Đảng về công tác xã hội hoá giáo dục, cùng với sự đoàn kết nhất trí một lòng giữa nhà trường và gia đình với sự vận dụng linh hoạt sáng tạo khéo léo của Hiệu trưởng mà Hội phụ huynh học sinh đã ủng hộ sức người, sức của. Đây chính là nguồn động viên thiết thực cho thầy và trò trường Tiểu học Giao Lạc. Với tinh thần tự nguyện mỗi phụ huynh học sinh đã ủng hộ 200.000 đồng cho việc tăng cường cơ sở vật chất như: Mở rộng và làm mới sân khấu, sân trường; Quét vôi ve các phòng học, phòng chức năng; Sửa hệ thống điện và lắp mới 5 phòng điện chống cận; Nâng cấp vườn trường giáp bờ hồ để phục vụ việc học tập và vui chơi cho học sinh. Đặc biệt một việc làm đã tạo cơ sở vật chất cho nhà trường là Hội cha mẹ học sinh đã vận động các nhà hảo tâm tài trợ cho nhà trường 22 chiếc ti vi trị giá là 258 513 000 đồng. Được sự nhất trí của Đảng uỷ, Ủy ban nhân dân xã, hội cha mẹ học sinh đã huy động toàn bộ phụ huynh trong trường mỗi phụ huynh ủng hộ 1 ngày công lao động tu sửa trường lớp, xây dựng khu vườn trường trồng cây bóng mát, cây cảnh, cây thuốc để phục vụ các môn học,... Ban Giám hiệu và tập thể giáo viên thực sự cảm động khi nhìn cảnh làm việc nhiệt tình của các bậc phụ huynh. Nhà trường đã ghi lại cảnh đó bằng những bức ảnh lưu lại trong phòng truyền thống.